

Plan mot diskriminering och kränkande behandling för Fiskarhöjdens förskola 2023-24 (reviderad juni 2023)

Alla barn har rätt att vistas i förskolan utan att utsättas för någon form av diskriminering eller kränkande behandling.

Alla barn i förskolan ska ha samma rättigheter.

” Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor. Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas”
(Lpfö18)

VAD SÄGER LAGEN?

KRÄNKANDE BEHANDLING

Skollag 2010:800 6 kap

Vad är en kränkning?

3 §

- kränkande behandling: ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Vem omfattas av lagen?

3 §

- barn: den som deltar i eller söker plats i förskolan eller annan pedagogisk verksamhet enligt 25 kap

Vem ansvarar?

6 § Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Närmare föreskrifter om detta finns i 7 och 8 §§. Skyldighet att förebygga och förhindra kränkande behandling

7 § Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

8 § Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan

Skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling

10 § /Träder i kraft 1:2019-07-01/ En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Första stycket första och andra meningarna ska tillämpas på motsvarande sätt om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen (2008:567).

För verksamhet som avses i 25 kap. och för fritidshem som inte är integrerade med en skolenhet eller förskoleenhet gäller första och andra styckena för den personal som huvudmannen utser. Förordning (2018:1303).

VAD SÄGER LAGEN?

DISKRIMINERING

Diskrimineringsgrunderna

5 § I denna lag avses med

1. kön: att någon är kvinna eller man,
2. könsöverskridande identitet eller uttryck: att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön,
3. etnisk tillhörighet: nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande,
4. funktionsnedsättning: varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå,
5. sexuell läggning: homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning, och
6. ålder: uppnådd levnadslängd.

Även den som avser att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet omfattas av diskrimineringsgrunden kön. Lag (2014:958).

Vad avses med begreppet diskriminering?

(Kap 1, 4 §)

1. direkt diskriminering: att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder,
2. indirekt diskriminering: att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringssätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer med visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, visst funktionshinder, viss sexuell läggning eller viss ålder, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringssättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet,
3. trakasserier: ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder,
4. sexuella trakasserier: ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet,
5. instruktioner att diskriminera: order eller instruktioner att diskriminera någon på ett sätt som avses i 1-4 och som lämnas åt någon som står i lydads- eller beroendeförhållande till den som lämnar ordern eller instruktionen eller som gentemot denna åtagit sig att fullgöra ett uppdrag.

Befogad tillrättavisning

Förskolans personal talar med och lyssnar på barnen för att skapa en god miljö för hela barngruppen. Därför kan en befogad tillrättavisning ibland behöva vidtas. Detta skall dock endast ske om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter.

En befogad tillrättavisning är inte en kränkning i lagens mening, även om barnet kan uppleva det som kränkande. Det är viktigt att barnet får en förklaring till varför tillrättavisningen skett.

PLANENS BAKGRUND

Enligt diskrimineringslagen och skollagen måste förskolan arbeta aktivt för att förebygga och förhindra att barn utsätts för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Förskolan ska också aktivt främja barnens lika rättigheter och möjligheter – även kallat likabehandlingsarbete.

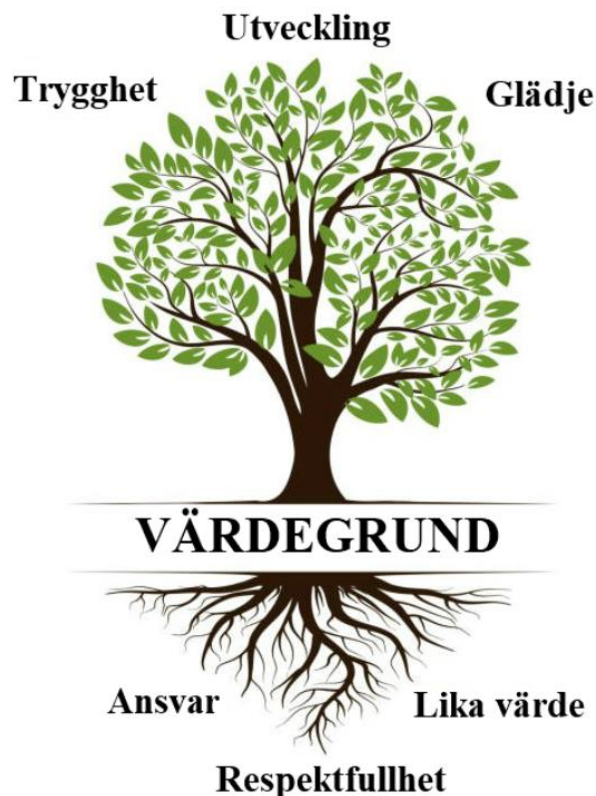
Denna plan har framarbetats av biträdande rektor Barbro Toresson i samarbete med en grupp pedagoger. Förankring hos personal har skett genom att samtliga medarbetare fått lämna synpunkter. Delaktighet och ansvar hos samtliga medarbetare finns i de aktiva åtgärderna (se separat rubrik).

Delaktighet hos barn finns i det dagliga värdegrundsarbetet och i arbetet med barns rättighet att uttrycka sina känslor, önskemål och behov.

Förankring hos vårdnadshavare sker genom att vi presenterar planen skriftligt och muntligt och för ständig dialog kring värdegrundsfrågor både i vardagen, på föräldramöten och vid utvecklingssamtal.

Vår målsättning är att alla barn och vårdnadshavare ska känna trygghet och tillit hos oss och att alla barn ska ha roligt i en lärorik och stimulerande miljö.

VÅR VÄRDEGRUND

FRÄMJANDE ARBETE

På Fiskarhöjdens förskola

- tar vi genom den årliga kundundersökningen vara på vårdnadshavares synpunkter vad gäller förskolans insatser mot mobbing och konflikter
- utgår vi från en barnsyn där allas tankar är viktiga, ingenting är "fel", alla kan delta på sitt sätt och på så sätt ökas acceptansen för att vi är olika och gör på olika sätt
- arbetar vi för att alla barn ska känna sig respekterade, väl bemötta och väl mottagna
- arbetar vi med vårt förhållningssätt och våra relationer med varandra. Vi är medvetna om att vi är förebilder och att vårt sätt att vara speglas hos barnen
- har vi samtal med barnen där vi pratar om hur det är att vara en bra kompis, hur det känns när man blir ledsen, vad som händer när man blir arg o.s.v.
- använder vi olika typer av konkret material i värdegrundsarbetet med barnen – litteratur, bilder m.m.
- tar vi tillsammans med barnen fram trivselregler och använder sedan deras egna ord för att öka begripligheten
- är vi närvarande pedagoger som snabbt kan agera när en kränkande eller diskriminerande handling sker
- arbetar vi utifrån Specialpedagogiska skolmyndighetens delaktighetsmodell för att skapa delaktighet hos alla barn oavsett förutsättningar:

-
-

AKTIVA ÅTGÄRDER

Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling sker både långsiktigt och kortsiktigt. Gemensamt för båda nivåerna är att det sker i fyra steg:

1. undersök
2. analysera
3. åtgärda
4. följ upp och utvärdera

1. UNDERSÖK

Genom att ständigt kartlägga och undersöka vår verksamhet säkerställer vi att de åtgärder som genomförs ger resultat.

Det långsiktiga arbetet med kartläggning sker genom översyn av olika rutiner, riktlinjer och policydokument men även av attityder och normer. Det kortsiktiga arbetet handlar om att aktivt fånga upp upptäckta risker vilket görs genom att vi lyfter incidenter och upptäckta risker under punkten "Barnens miljö" i våra ledningsgruppsmöten.

Exempel på hur och när vi undersöker och kartlägger vår verksamhet är:

- barnintervjuer
- barnskyddsround
- arbetsplatsträffar och andra mötesformer
- medarbetarsamtal

- enkäter
- årlig uppföljning i enhetens pedagogiska utvecklingsgrupp

I den övergripande undersökningen beaktas samtliga diskrimineringsgrunder.

2. ANALYS

Här analyseras orsakerna till de risker och hinder som framkommit.

3. ÅTGÄRD

Här åtgärdas de problem i verksamheten som framkommit gällande risker för diskriminering och hinder för lika rättigheter och möjligheter. En tidplan bestäms och ansvarig(a) utses.

4. UPPFÖLJNING/UTVÄRDERING

Det sista och fjärde steget är att följa upp och utvärdera hela arbetet, inklusive undersökningen, analysen och åtgärderna.

UTVÄRDERING AV FÖREGÅENDE ÅRS LIKABEHANDLINGSPLAN

Vid utvärdering av föregående års likabehandlingsplan har följande framkommit:

☒ Att utifrån FN:s barnkonvention utveckla arbetet med barns delaktighet och inflytande

Vi har under många år genomfört olika insatser för att öka barns inflytande. I år har vi förstärkt fokus även på barns delaktighet och tittat närmare på vad det begreppet egentligen innebär. Till stöd har vi använt oss av SPSM:s delaktighetsmodell (se ovan). Även insatsen "Specialpedagogik för lärande" satte i många avseenden fingret på just delaktigheten.

☒ Att utveckla utomhuspedagogiken så att alla samtal och situationer som uppstår mellan barn uppmärksammas av pedagoger

Detta kommer vi fortsatt att arbeta med, även om vi kontinuerligt lyfter frågan finns stor utvecklingspotential

☒ Normkreativitet/normkritik

Vi skapade nätverksträffar där vi vid tre tillfällen träffades och diskuterade normkritik och normkreativitet utifrån några artiklar. Vi anlidade även föreläsare Aisha Aslla Lundgren i ämnet. Många av pedagogerna uppskattade detta mycket och uppger att man har utvecklat sin självreflektion i ämnet.

NULÄGESANALYS

- Ett utvecklingsområde för Fiskarhöjden är fortsatt att öka aktivitet, närvaro och engagemang på gården för att verkligen uppmärksamma vad barnen talar om och hur de talar till varandra under utevistelsen.
- Vi har fortsatt utmaningar med många barn i behov av särskilt stöd, dock är kompetensen hög hos pedagogerna och man hittar metoder för att arbeta med dessa barn.Handledning och utbildning i Positivt beteendestöd (Eva Thormann, förskolepsykolog) har varit gynnsamt.
- Vi för en ökad dialog om hur vi kan främja barns välmående genom förstärkta relationer, anknytning et c. Detta kommer att vara vårt fokusområde under 2023-24.

FÖREBYGGANDE ARBETE

På Fiskarhöjdens förskola

- ägnar vi mycket tid åt gruppstärkande aktiviteter, extra mycket i början av varje termin
- arbetar vi förebyggande med barnen ska kunna kommunicera sina önskemål och behov. Om barnen ej kan kommunicera verbalt finns tillgång till bildstöd, flera pedagoger går TAKK-kurs i vår plus att pedagoger är extra uppmärksamma på barnens kroppsspråk, känslöstämningar et c.
- upprättar vi handlingsplaner för barn i behov av särskilt stöd, för att säkerställa att de funktionsnedsättningar som finns kompenseras genom anpassning av metoder och miljö
- erbjuder pedagogerna genom Barn- och elevhälsans stödteam kontinuerlig fortbildning inom Specialpedagogik och språkutvecklande arbetssätt för att på bästa sätt arbeta inom dessa områden.
- arbetar vi för att stärka barnens fysiska och psykiska integritet
- är vi uppmärksamma på vad barnen pratar med varandra om och hur de gör det. När diskussioner om religion uppstår tar man hand om dessa på ett sådant sätt att ingen ska känna sig kränkt men också så att inget barn hamnar i lojalitetskonflikt förskola – hem.
- pratar vi med barnen om allas lika värde, rättigheter till att tro på det man vill, samtidigt som man behöver respektera att andra får tro eller tycka på andra sätt. Vi pratar även med vårdnadshavare på utvecklingssamtal om att vi har en plan mot diskriminering och kränkande behandling och vad den innebär.

MÅL FÖR 2023-24

Att arbeta med att främja barns psykiska hälsa och välmående. Om vi arbetar med att vara nära, knyta an, skapa relationer och har barn som mår bra minskar också risken för diskriminering och kränkningar. Vi utgår från detta material:

[Tidiga insatser för psykisk hälsa i förskolan - Stockholms län \(uppdragpsyiskhalsa.se\)](https://www.uppdragpsyiskhalsa.se)

UTVÄRDERING

Utvärdering och uppföljning av mål sker i juni 2024. Aktiva åtgärder sker löpande utifrån de ärenden som uppmärksammas och lyfts på ledningsgruppsmöten.

Bilaga

RUTIN FÖR AKUT SITUATION

Utredning/Åtgärder

Barn-barn

Uppmärksamma händelsen genom att prata med berörda barn om vad som hänt.

Använda sig av "hur-frågor"

Hur kände du?

Hur tänkte du?

Hur tror du att den andre kände sig?

Hur ska du göra för att kompiserna ska bli glad?

De vuxna ser till att det barn som utsatts för diskrimineringen/kränkningen får upprättelse för det inträffade, genom tröst och genomgång av det inträffade.

Om behov finns informeras vårdnadshavare och vidare åtgärder vidtas.

Händelsen tas upp på OLM (operativt ledningsmöte)

Uppföljning ska ske inom två veckor.

Dokumentation ska alltid ske och förvaras på GDPR-säkert sätt.

Vuxen-barn

- Var rak genom att reagera och säga till om någon kollega beter sig kränkande mot ett barn/barnen. Stoppa kränkningen genom ex.vis en tydlig gest, en kort tillsägelse. Visa tydligt att du står på barnets sida.
- Se till att få ett samtal med den vuxne i enrum och lyssna in situationen. Ställ frågor som "Vad var det som hände, berätta för mig?".
- Undvik känsliga diskussioner mellan vuxna då barnen är närvarande.

Bitr rektor informeras, och därefter förs ett samtal med berörda pedagoger och beslut om anmälan om kränkning och eventuella andra åtgärder tas.

Uppföljning ska ske inom två veckor.

Dokumentation ska alltid ske och förvaras på GDPR-säkert sätt.

